

منظور از «تکامل عقول» در حکومت مهدوی چیست؟

امام زمان (عج)، از حقایق گسترده و جهانی برای بشریت پرده برمی‌دارد، و مردمان را به دانشهای یقینی و درست هدایت می‌کند، و شناختهای ناب و خالص به ارمغان می‌آورد.

امام زمان (عج)، از حقایق گسترده و جهانی برای بشریت پرده برمی‌دارد، و مردمان را به دانشهای یقینی و درست هدایت می‌کند، و شناختهای ناب و خالص به ارمغان می‌آورد.

خبرگزاری مهر، گروه دین و اندیشه: امام محمد باقر علیه السلام در روایتی تکامل عقول به دست امام مهدی (عج) را اینطور بیان فرموده اند: «زمانی که قائم ما اهل بیت قیام کند، دستش را روی سر مردم نهد، پس به عقلهایشان کمال و به فکرهایشان رشد بخشد.» (۱)

این روایت روشن می‌کند که در پرتو عنایات و ارشادات حضرت «مهدی علیه السلام» مغزها و اندیشه‌ها شکوفا می‌شود و بدین‌وسیله تمام تنگ نظری‌ها و رذایل اخلاقی که منشأ بسیاری از درگیری‌های اجتماعی است، از بین می‌رود. (۲)

«در دوران امام بزرگ دانایی، همهٔ مسائل بشری، به هدف اصلی و مرز نهایی می‌رسد، و بشریت-در تلاش اعصار و قرون خویش- به محضر استاد و معلمی راه می‌یابد که نکته‌ای از دیدهٔ ژرف‌نگر و حقیقت‌بین او پوشیده نیست، و هدف او پرده‌برداری از حقایق و مجهولات است و تا سرحد امکان و توان انسانها آنان را به اوج تکامل علمی می‌رساند. این موضوع از مهمترین برنامه‌ها و اقدامهای امام مهدی «ع» است.

او از حقایق گسترده و جهانی برای بشریت پرده برمی‌دارد، و مردمان را به دانشهای یقینی و درست هدایت می‌کند، و شناختهای ناب و خالص به ارمغان می‌آورد، و از این رهگذر دو محور اساسی تحقق می‌پذیرد:

- ابا گسترش شناخت و کشف اسرار کائنات، پایه‌های خداشناسی استوار می‌گردد.

۲- گسترش شناخت و دانایی، تشکیل جامعهٔ انسانی و بسامان و مرفه را ممکن می‌سازد، زیرا در پرتو شناخت درست مسائل حیات و بخشهای گوناگون آن، مسائل تربیت، رشد، تکامل معنوی و مادی، آغاز و انجام کار انسان، سرنوشت اکنون و آیندهٔ او، شیوه‌ها و روشهای ادارهٔ زندگی، تأمین و تنظیم خانواده، بهره‌برداری از مواهب و امکانات طبیعی و انسانی و بسیاری از مسائل دیگر، بخشهای زندگی در همهٔ ابعاد به شایستگی اداره می‌شود و سامانی درخور می‌یابد. در پرتو علم و آگاهی از مسائل مادی و فیزیکی جهان، زیست این دنیایی انسان بهبود می‌یابد، و با شناخت مسائل معنوی و صلاح و سعادت روح انسانی، راه تکامل معنوی گشوده می‌شود، و جامعهٔ آرمانی در بعد مادی و معنوی پدیدار می‌گردد.

این شناختها همه در روزگار امام مهدی (عج) تحقق می‌پذیرد، و نقطه‌های ابهام و تردید و سرگردانی محو می‌شود، و انسان، دوران تکرار اشتباهها و تجربه‌های پیاپی را پشت سر می‌گذارد، و در رستاخیز ظهور هرروز به شناختهای اصیل و تازه‌ای دست می‌یابد، و حقایقی تازه برای او کشف می‌شود، و به راهها و روشهای متعالی‌تر و بالاتری دست می‌یابد و شیوه‌های بهتری را در پیش می‌گیرد. و بدینسان هرروز او و هرگام او در همهٔ مسائل حیات و ابعاد زندگی، گامی به پیش است، و واپس‌گرایی و تکرار در آن راه ندارد.» (۳)

چنانچه امام صادق علیه السلام فرموده اند: «علم و دانایی از ۲۷ حرف تشکیل می‌شود، تمام آنچه پیامبران (تاکنون) آورده‌اند ۲ حرف است و مردمان بیش از این ۲ حرف تاکنون نشناخته‌اند.

آنگاه که قائم ما قیام کند ۲۵ حرف دیگر را آشکار سازد، و میان مردمان بپراکند، و آن ۲ حرف را (نیز) بدانها ضمیمه سازد، تا ۲۷ حرف را گسترش داده باشد.» (۴)

و به فرموده امام باقر علیه السلام: «در زمان مهدی [عج]، به همه شما حکمت و علم بیاموزند تا آنجا که زنان، در خانه‌ها، با کتاب خدا و سنت پیامبر قضاوت کنند.» (۵)

از امیرالمؤمنین علیه السلام روایت شده که فرمودند: «دانش در دلهای مؤمنین انداخته می شود، در آن زمان مؤمن، نیازی به دانش برادر ایمانی خویش پیدا نمی کند.» (۶)

امام صادق علیه السلام فرمودند: «به راستی آن گاه که قائم ما قیام نماید خداوند در گوش‌ها و چشمان شیعیان ما کشش ایجاد می کند (بر قدرت آن‌ها می‌افزاید) تا آنجا که میان آن‌ها و حضرت نیازی به پُست (واسطه) نیست. او با آنان سخن می‌گوید و آن‌ها می‌شنوند و به او نگاه می‌کنند در حالی که او در مکان خود می‌باشد.» (۷)

و در حدیث دیگری می‌فرمایند: «شخص مؤمن در زمان قائم (عج) اگر در مشرق باشد و برادر ایمانی‌اش در مغرب، از مشرق او را در مغرب می‌بیند، و اگر در مغرب باشد و برادرش در مشرق، او را می‌بیند.» (۸)

امیر مؤمنان حضرت علی بن ابی طالب (ع) می‌فرماید: «گوئی با چشم خود می‌بینم که شیعیانم در مسجد کوفه خیمه زده، برای مردم قرآن را آنچنانکه نازل شده، آموزش می‌دهند.» (۹)

منابع:

- ۱- در فجر ساحل (امام غائب علیه السلام و دنیای آینده از نظر شیعه)، محمد حکیمی، ج ۱، ص ۱۲۱ به نقل از کمال الدین ص ۶۷۵
- ۲- سیمای جهان در عصر امام زمان (عج)، محمد امینی گلستانی، ج ۲، ص ۱۹۸
- ۳- عصر زندگی و چگونگی آینده انسان و اسلام (پژوهشی در انقلاب جهانی امام مهدی «عج»)، محمد حکیمی، ج ۱ ص ۱۸۹
- ۴- بحار الانوار جلد ۵۲ صفحه ۳۳۶ حدیث ۷۳
- ۵- بحار الانوار ج ۵۲ ص ۳۵۲
- ۶- غیبت انتظار ظهور، نگاهی به دوران پس از ظهور، واحد تحقیقات مسجد مقدس جمکران به نقل از بحار الانوار ج ۵۳ ص ۸۶
- ۷- دولت کریمه به نقل از بحار الأنوار : ۵۲/۳۳۶ ج ۷۲
- ۸- یوم الخلاص ص ۶۲۴
- ۹- یوم الخلاص ص ۶۱۶